

Родно кино на европейско ниво

показа VIII-ия фестивал на българските филми, който се проведе от 11 до 17 февруари в Прага. Станалата вече традиционна Кинопанорама се организира от Българското посолство и Българския културен институт в Прага, а събитието протече под патронажа на Вежди Рашидов, министър на културата на България и г-н Даниел Херман, министър на културата на Чехия. Съорганизатори на фестивала бяха ИА „Национален филмов център“, Представителството на ЕК в Чехия и кино „Луцерна“.

Галина Тодорова, Татяна Лолова, Итка Троянова и водещият Юстин Свобода

Фестивалът бе открит на 11 февруари в кино „Луцерна“, а многобройната публика посрещна с нестихващи аплодисменти българската „кralица на комедията“, обичаната от всички Татяна Лолова, която бе гост на първите два фестивални дни. Очевидно зарадвана от реакцията на зрителите в залата, г-жа Лолова изпълни импровизиран моноспектакъл, поднесен с любов на пражката публика, но за това..., малко по-късно.

Фестивалната програма започна с „Урок“ – най-високо оценяваният български филм през 2015 г. Режисьорският дебют в пълнометражното кино на Кристина Грозева и Петър Вълчанов е носител на над 35 отличия от престижни кино форуми. Лентата бе и сред тримата финалисти, номинирани за филмовата награда ЛУКС на Европейския пар-

ламент, за което „Роден глас“ писа още в брой 4-ти от м.г. Точно този филм всъщност ме вдъхнови, когато премилях какво да бъде заглавието на материала ми. Ето какво казват за него киноспециалистите: „Ако трябва да търсим аналозите в чужбина, те ще са в неореализма, във филмите на Кан-ските любимци братя Дарден, в разказите за „малките герои“ на северняка Каурисмаки или на британеца Кен Лоуч. Чиста и ясна история, чиито корени са в действителността (документалният факт за учителка, ограбила банка в малък град преди няколко години). Авторите Петър Вълчанов и Кристина Грозева тръгват по обратния път: какво я е подтикнало да стигне дотам?“. Няма как да не се съглася с подобно твърдение, още повече, че ми се ще да добавя чудесната игра на Маргита Гошева, която изгражда един реалистичен, човешки образ на главната героиня

и без преувеличение изнася на гърба си целия филм. Бавно и постепенно тя разкрива пред зрителя нелекия живот на „малкия човек“ в едно провинциално българско градче, успява да влезе в кожата на една прекалено стриктна, морална жена – учителка по английски и да покаже какво принуждава тази жена с високи нравствени критерии да се превърне в престъпник, извършващ обир на банка. След като изтъкнах безспорните предимства на лентата, които я причисляват към добрите фестивални филми, ще споделя обаче и какво не ми хареса: не ми допадна, че на места действието бе прекалено протяжно и мудно, но всъщност най-тежка ми беше самата история. Ще попитате вероятно: Защо? Нали е истинска? Ами да, точно в това е проблемът – именно такива истории ми припомнят защо живея в чужбина, а не в родната си България! И

без да искам, се върнах в мислите си към филма „Съдилището“, (който аз много харесвам), защото и там заплитането на сюжета тръгна точно по същия начин. Естествено двата филма имат съвсем различни творчески внушения, но и много общо – драмата на обикновения човек, по паднал в тежка житейска ситуация по независещи от него причини. Най-тъжното е, не че виждам да се е намерило „съдилище“ за виновниците.

И в този ред на мисли съвсем естествено идва вторият фестивален филм „Бартер“, дебют в игралното кино на документалиста Атанас Киряков. Лентата е снимана на плажа в рибарското селище „Карантината“ в Аспарухово, а историята отново е по действителен случай – за рибарското селище, което багерите искат да захаят, да сринат, защото бараките му пречат на гледката към морето откъм новостроящия се хотел. В главните роли видяхме Татяна Лолова, на която Община Варна присъжда награда за майсторско изпълнение

на ролята на Флора, и Филип Аврамов, в ролята на рибаря Хиндо. Във филма участват и други звездни актьори – Владимир Пенев, Койна Русева, Михаил Мутафов, Стефка Янорова и Мартина Вачкова. През цялото време като прозрение или прозрение за съдбата на рибарите беше безмълвният Васил Димитров. Филмът разказва за живота на рибаря Хиндо. Живот като на повечето българи, които го живеят на бартер. „Винаги става въпрос за услуга, дали ще е към Господ, дали ще е към някой друг. Това е положението, това е бартер“, казва

Петър Вълчанов, режисьор на филма „Урок“

героят на Филип Аврамов. Не мога да си обясня защо, вероятно вече съм натрупала повече впечатления, но и в този случай направих асоциация с

героя на Филип Аврамов. Не мога да се радва на любимото си море – докога ли?

Така че, скъпи читатели, с огромно желание гледах тези два филма, искрено се радвах, че и ние, българите, го можем това изкуство и то на европейско ниво, но по отношение на разказаните истории... някак си все мрачни мисли ми се въртят в главата.

Заслужено трябва да подчертая, че програмата на Кинопанорамата беше богата не само на игрални филми, но и на документални, на които традиционен домакин е Европейският дом, включени бяха и нови идеи за почитателите на седмото изкуство. На останалите фестивални дни обаче не присъствах, затова и не се наемам да ги коментирам.

Интересни бяха и съпътстващите събития, безспорно придаващи по-голяма атрактивност на фестивалната атмосфера. За втора поредна година в пасажа на „Луцерна“ присъстваше събитието „Вино и рози от България“, а в кафе-галерията на кино „Луцерна“ бяха показани плакати на шедеври от световната кинематография, част от изложбата „Обичам този филм“, проект

Маргита Гошева, изпълнител на главната роля в „Урок“

друг филм, макар и документален – „Последните черноморски пирати“ на режисьора Светослав Стоянов. Откривам общото не само на фона

Едно от лицата на Татяна Лолова

на платформата за плакатно изкуство plakatkombinat.com. Не беше забравен и Европейския дом, където в продължение на месец беше изложена експозицията „Български фолклорни мотиви“ на художника Петя Илиева.

Фестивалът на българските фил-

ми в Прага печели все по-голяма популярност, а доказателството всеки може да намери в увеличаващата се публика. Естествено, аз се радвам най-много на присъствието на българите, някои, от които дори бяха излезли по-рано от работа, за да се насладят поне на един фестивален

ден. Особено вълнуваща е и възможността човек да се срещне с родните звездни гости (актьори и режисьори), да си поговори с тях и да отнесе със себе си автограф или пък снимка за спомен, които дълго ще го радват с мисълта, че се е докоснал до частица от България. ♦

„Любимец 13“ – легенда на българския театър

Татяна Лолова: „Реших да дойда с шапка, за да я сваля пред Вас“

Това е само една от множеството награди, на които неподражаемата дама Татяна Лолова е носител. Сред тях си заслужава да споменем още „Аскеер“ за цялостно творчество, „Златен Перперикон“ за принос към българската и европейската култура, но за самата нея вероятно най-ценна е всеотдайната любов на публиката.

За Татяна Лолова проф. Любомир Тенев казва: „... в нейната игра има нещо парадоксално. Колкото и кратко да е на сцената, тя ни „разказва“ смешно-гъжната житейска повест на своята героиня. И същевременно играе остро, експресивно, задъхано, фантазно, между битовото и „ирацио-

налното“, между реалното и недействителното... Сега в хумора на Татяна Лолова има нещо от трагиката на Молиер, а в драматизма ѝ – нещо от хумора на Молиер. Радвам се, че я има. Без нея сцената ни би твърде опустяла.“ Ще добавя и думите на известния български писател, публицист, сатирик и фейлетонист Иван Кулеков: „Нейният

талант е вулканичен и не може да бъде побран в нито една позната форма. Тъкмо си кажеш – аха, ето това е Татяна Лолова, и при следващата среща разбираш, че не е това. Тя се променя не само от роля в роля. Тя се променя и при всяка среща, при общуването ни.“ Според Кулеков, „както не можеш да се изкъпеш два пъти в една река, така